

De brede assurance-aanbieder

30 april 2008: “Het Koninginnedagfeest op het Museumplein in Amsterdam wordt dit jaar voor het eerst klimaatneutraal. Alle CO₂-uitstoot die wordt veroorzaakt door het Koninginnedagfeest, wordt gecompenseerd door te investeren in een duurzaam beheerd bos in Maleisië. Een totaal van ruim 600 ton CO₂ dat veroorzaakt wordt door de uitstoot door het verkeer van en naar het evenement en door het gebruik van licht en geluid, zal door Radio 538 volledig gecompenseerd worden.”

10 mei 2008: Westerse multinationals kregen er al eerder mee te maken. En dit weekend was het raak bij de Amerikaanse kledingketen Gap. In een fabriek in de hoofdstad New Delhi werden kinderen gevonden die onder slechte omstandigheden aan het werk waren in een fabriek van Gap. Volgens de Britse krant The Observer ging het om kinderen onder de tien die door hun families waren verkocht. Of bij Gap sprake is van opzet, lijkt de Landelijke India Werkgroep onwaarschijnlijk. “Gap heeft een goede naam als het gaat om maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dat gezegd hebbende, wil Gap natuurlijk net als veel andere multinationals goedkoop produceren. Als ze niet controleren wat er in de rest van de keten gebeurt, gaat het mis.”

Zomaar twee recente berichten uit de media die onderstrepen dat er in toenemende mate behoefte is aan niet-financiële assurance. Zo had het milieuvriendelijke imago dat de organisatoren van het Koninginnedagfeest wensen, een extra boost kunnen krijgen door de toevoeging dat de CO₂-footprint door een accountant wordt geverifieerd, net als dat in 2007 bij de Live Earth-concerten werd gedaan. De accountant is als geen ander in staat het inkooptraject te volgen en na te gaan of er aan bepaalde standaarden voldaan wordt. En bijvoorbeeld om vast te stellen dat er geen sprake is van kinderarbeid.

De groeiende wens om zekerheid te krijgen over steeds meer uiteenlopende zaken, vloeit voort uit diverse maatschappelijke ontwikkelingen. Door de dynamiek in de samenleving neemt onder meer het belang aan realtime informatie toe. Zo willen kredietverschaffers vaker dan één keer per jaar zekerheid dat de cijfers kloppen die een onderneming naar buiten brengt, en vragen ze assurance bij belangrijke persberichten zoals die over kwartaalcijfers.

Door de groeiende complexiteit hangen steeds meer zaken met elkaar samen. En dit heeft tot gevolg dat belanghebbenden steeds verder kijken dan de historische financiële informatie. Zij willen naast de historische financiële informatie ook informatie over andere kpi's, zoals de cliënttevredenheid, de impact op het milieu, de reputatie van de onderneming of de 'health and safety regulation'. Of wat te denken van de interne beheersingssystemen in ondernemingen? Steeds vaker worden SAS 70- of andere in-controlverklaringen gevraagd.

Ook de digitalisering van de samenleving vraagt om nieuwe zekerheden. Als ik een tafel in de winkel koop, dan kan ik zelf vaststellen wat de lengte, de hoogte en de breedte is. Maar als ik diezelfde tafel bij een internetwinkel koop, dan heb ik toch wel behoefte om te weten dat de maten die op internet genoemd worden, ook echt de maten zijn. Natuurlijk heeft de wetgever voor de mogelijkheid gezorgd om binnen zeven dagen die tafel terug te sturen, maar erg gemakkelijk is dat natuurlijk niet. Voorkomen is beter dan genezen!

In alle gevallen zouden accountants een belangrijke rol kunnen spelen. Accountants zijn bewezen assurance-aanbieders; door hun onafhankelijke positie, door hun bewezen capaciteiten en door het vertrouwen dat gebaseerd is op de waarde die zij toevoegen aan het economisch verkeer. In principe kan een accountant op alles assurance geven, mits de onafhankelijkheid gewaarborgd is, hij/zij vertrouwen geniet en er algemeen aanvaardbare normen zijn waartegen gemeten kan worden.

Het gladde ijs voor accountants begint daar waar bijvoorbeeld de normen discutabel zijn of de normen niet duidelijk zijn vastgelegd. Voor je het weet word je dan als accountant onderdeel van de discussie, word je gedwongen standpunten in te nemen terwijl je onafhankelijk wilt blijven. Neem de Code Tabaksblad die een duidelijk normenkader ontbeert. Een accountant moet wel twee keer nadenken voordat daar assurance op gegeven wordt.

Daar waar de overheid niet met normen komt, zou de oplossing kunnen zijn om als accountantsorganisatie samen met andere belanghebbenden actief betrokken te zijn bij het ontwikkelen van normen. Gezien onze omvang, internationale dekking en reputatie is dat voor ons een begaanbare weg en ligt daar ook een uitdaging. Een andere optie is dat ondernemingen gezamenlijk het initiatief nemen voor het ontwikkelen van normen die dan in ieder geval binnen de branche aanvaard en gedragen moeten worden.

Wij zien bij PricewaterhouseCoopers een snel toenemende vraag naar niet-financiële assurance en spelen hierop in door onze specialisten binnen de assurancepraktijk samen te brengen in een groep en ze daarnaast nauw te laten samenwerken met de specialisten in onze belasting- en pensioenpraktijk en advisorypraktijk. Daarnaast investeren we extra in onze mensen. Want willen wij als accountants onze maatschappelijke rol optimaal blijven vervullen, dan zullen wij ons verder moeten ontwikkelen tot brede assurance-aanbieders.

Ruud Dekkers,
Voorzitter Directie PricewaterhouseCoopers N.V.